

RECTIFICĂRI

Rectificare la Acțiunea comună 2008/314/PESC a Consiliului din 14 aprilie 2008 privind sprijinul pentru activitățile AIEA în domeniile securității și verificării nucleare și în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă*(Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 107 din 17 aprilie 2008)*

La pagina 62, Acțiunea comună 2008/314/PESC se citește după cum urmează:

„ACȚIUNEA COMUNĂ 2008/314/PESC A CONSILIULUI**din 14 aprilie 2008****privind sprijinul pentru activitățile AIEA în domeniile securității și verificării nucleare și în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 14,

întrucât:

- (1) La 12 decembrie 2003, Consiliul European a adoptat Strategia UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă, al cărei capitol III cuprinde o listă de măsuri pentru combaterea acestei proliferări care trebuie adoptate atât în UE, cât și în țările terțe.
- (2) UE acționează activ în prezent pentru punerea în aplicare a acestei strategii și dă curs măsurilor enumerate în capitolul III, în special prin furnizarea de resurse financiare destinate sprijinirii unor proiecte specifice desfășurate de instituții multilaterale, precum Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA).
- (3) La 17 noiembrie 2003, Consiliul a adoptat Poziția comună 2003/805/PESC privind universalizarea și consolidarea acordurilor multilaterale în domeniul neproliferării armelor de distrugere în masă și a vectorilor acestora⁽¹⁾. Poziția comună menționată prevede, între altele, încheierea de acorduri de garanții generalizate și de protocoale adiționale ale AIEA și angajează UE să acționeze pentru ca protocoalele adiționale și acordurile de garanții generalizate să devină standardul sistemului de verificare al AIEA.
- (4) La 17 mai 2004, Consiliul a adoptat Acțiunea comună 2004/495/PESC privind sprijinirea activităților AIEA desfășurate în cadrul programului său de securitate nucleară și în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă⁽²⁾.
- (5) La 18 iulie 2005, Consiliul a adoptat Acțiunea comună 2005/574/PESC privind sprijinirea activităților AIEA în domeniile securității și verificării nucleare și în cadrul

punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă⁽³⁾.

- (6) La 12 iunie 2006, Consiliul a adoptat Acțiunea comună 2006/418/PESC privind sprijinirea activităților AIEA în domeniile securității și verificării nucleare și în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă⁽⁴⁾.
- (7) Consolidarea controlului surselor radioactive de mare activitate în toate țările terțe, în conformitate cu declarația și cu planul de acțiune al G-8 privind securizarea surselor radioactive adoptat la reuniunea la nivel înalt de la Evian din 2003, continuă să reprezinte un obiectiv important pentru UE, care va fi urmărit prin sensibilizarea țărilor terțe.
- (8) În iulie 2005, statele părți și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice au convenit prin consens să modifice Convenția privind protecția fizică a materialelor nucleare (CPPNM) în vederea extinderii domeniului său de aplicare la materialele și instalațiile nucleare în cadrul utilizării, depozitării în scopuri pașnice în interiorul teritoriului, precum și în cadrul transportului, și în vederea instituirii unei obligații pentru statele părți de a stabili sancțiuni de natură penală pentru încălcările convenției.
- (9) În septembrie 2005 a fost deschisă spre semnare Convenția internațională privind reprimarea actelor de terorism nuclear (Convenția privind terorismul nuclear). Odată cu intrarea sa în vigoare, convenția menționată va impune statelor părți adoptarea unor acte cu putere de lege pentru a incrimina infracțiunile respective.
- (10) AIEA urmărește aceleași obiective ca cele menționate la considerentele 3-9. Acest lucru are loc prin punerea în aplicare a planului său de securitate nucleară, care este finanțat integral prin contribuții voluntare la fondul pentru securitatea nucleară al AIEA.

⁽¹⁾ JO L 302, 20.11.2003, p. 34.⁽²⁾ JO L 182, 19.5.2004, p. 46.⁽³⁾ JO L 193, 23.7.2005, p. 44.⁽⁴⁾ JO L 165, 17.6.2006, p. 20.

- (11) UE a contribuit la acest fond prin Acțiunea comună 2004/495/PESC, precum și prin Acțiunile comune 2005/574/PESC și 2006/418/PESC, puse în aplicare în prezent de către AIEA și care sunt orientate spre regiunea Asiei Centrale, regiunea Mediteranei și, respectiv, Africa.
- (12) Pentru a contribui la abordarea provocărilor specifice în domeniul securității nucleare și al neproliferării în țările din Asia, având în vedere în special numărul tot mai mare de aplicații nucleare în regiune, printre altele în domeniul medicinei, agriculturii și apei, precum și al cercetării nucleare, prezenta acțiune comună va oferi un sprijin specific pentru activitățile AIEA din Asia de Sud-Est. Ar trebui să fie luat în considerare rolul tot mai mare al Asiei în calitate de partener al UE în domeniul securității. Ar trebui să se pună un accent deosebit pe consolidarea siguranței și securității în aplicațiile nucleare non-energetice din țările eligibile,

ADOPTĂ PREZENTA ACȚIUNE COMUNĂ:

Articolul 1

(1) În scopul punerii în aplicare, imediate și concrete, a anumitor elemente ale Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă, UE sprijină activitățile desfășurate de AIEA în domeniile securității și verificării nucleare, pentru a contribui la realizarea următoarelor obiective:

— realizarea de progrese în sensul universalizării instrumentelor internaționale în materie de neproliferare și de securitate nucleară, inclusiv acordurile de garanții generalizate și protocolul adițional;

— îmbunătățirea protecției materialelor și a echipamentelor sensibile din punct de vedere al proliferării, precum și a tehnologiilor corespunzătoare, și acordarea unei asistențe legislative și de reglementare în domeniul securității nucleare și al garanțiilor;

— consolidarea depistării traficului ilicit cu materiale nucleare și alte materiale radioactive, precum și a metodelor de combatere a acestuia.

(2) Proiectele AIEA care corespund măsurilor prevăzute de strategia UE sunt cele care vizează:

— consolidarea infrastructurilor legislative și de reglementare naționale, necesare punerii în aplicare a instrumentelor internaționale relevante în domeniile securității și verificării nucleare, inclusiv acordurile de garanții generalizate și protocolul adițional;

— sprijinirea statelor pentru consolidarea securității și controlului materialelor nucleare și altor materiale radioactive;

— consolidarea capacității statelor în materie de depistare a traficului ilicit cu materiale nucleare și alte materiale radioactive și de combatere a acestuia.

Aceste proiecte se desfășoară în țările care au nevoie de sprijin în domeniile respective după o evaluare inițială realizată de o echipă de experți.

O descriere detaliată a proiectelor este prevăzută în anexă.

Articolul 2

(1) Președinția, asistată de Secretarul General al Consiliului/Înaltul Reprezentant pentru politica externă și de securitate comună (SG/ÎR), este responsabilă pentru punerea în aplicare a prezentei acțiuni comune. Comisia este pe deplin asociată.

(2) Proiectele menționate la articolul 1 alineatul (2) sunt desfășurate de AIEA. AIEA își îndeplinește această sarcină sub controlul SG/ÎR, care asistă Președinția. În acest scop, SG/ÎR încheie acordurile necesare cu AIEA.

(3) Președinția, SG/ÎR și Comisia se informează periodic reciproc cu privire la proiecte, în conformitate cu competențele lor corespunzătoare.

Articolul 3

(1) Valoarea de referință financiară pentru punerea în aplicare a proiectelor menționate la articolul 1 alineatul (2) este de 7 703 000 EUR și urmează să fie suportată de la bugetul general al Comunităților Europene.

(2) Gestionarea cheltuielilor finanțate din suma menționată la alineatul (1) se face în conformitate cu normele și procedurile Comunității Europene aplicabile bugetului general al Comunităților Europene.

(3) Comisia supraveghează gestionarea corectă a cheltuielilor menționate la alineatul (2), care iau forma unei subvenții. În acest scop, Comisia încheie un acord de finanțare cu AIEA. Acordul de finanțare prevede obligația AIEA de a asigura o vizibilitate adecvată a contribuției UE în raport cu mărirea acestei contribuții.

(4) Comisia depune eforturi în vederea încheierii acordului de finanțare menționat la alineatul (3) în cel mai scurt timp posibil după intrarea în vigoare a prezentei acțiuni comune. Comisia informează Consiliul cu privire la orice eventuale dificultăți survenite în decursul respectivului proces și cu privire la data încheierii acordului de finanțare.

Articolul 4

Președinția, asistată de SG/ÎR, raportează Consiliului cu privire la punerea în aplicare a prezentei acțiuni comune, pe baza unor rapoarte întocmite periodic de AIEA. Rapoartele respective stau la baza evaluării de către Consiliu. Comisia este pe deplin asociată. Aceasta furnizează informații cu privire la aspectele financiare ale punerii în aplicare a prezentei acțiuni comune.

Articolul 5

Prezenta acțiune comună intră în vigoare la data adoptării.

Această acțiune expiră la 24 de luni de la data încheierii acordului de finanțare între Comisie și AIEA sau după 12

luni, în cazul în care până la acea dată nu a fost încheiat nici un acord de finanțare.

Articolul 6

Prezenta acțiune comună se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Luxemburg, 14 aprilie 2008.

Pentru Consiliu

Președintele

I. JARC

ANEXĂ

Sprijinul UE pentru activitățile AIEA în domeniile securității și verificării nucleare și în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă

1. Descriere

În ultimii ani, numărul incidentelor teroriste înregistrate în statele membre UE și în alte state nu pare să se diminueze. Comunitatea internațională a recunoscut, în diverse foruri, că există în continuare un risc ridicat de acte de terorism nuclear reușite, implicând utilizarea de materiale nucleare sau alte materiale radioactive. Mai mult, rapoartele recente cu privire la traficul ilicit, inclusiv cu materiale nucleare deosebit de sensibile, subliniază riscul continuu de dobândire de către teroriști a unor astfel de materiale.

Comunitatea internațională a reacționat cu fermitate la aceste amenințări și a avut diverse inițiative menite să prevină ajungerea materialelor nucleare sau a altor materiale radioactive în mâinile infractorilor și teroriștilor. Seminarul cu privire la întărirea securității nucleare în țările din Asia, care a avut loc la Tokyo în noiembrie 2006, a atras atenția în mod special asupra situației din Asia și a pledat pentru o cooperare sporită a AIEA cu statele din regiune, pentru a se asigura că se aplică niveluri acceptabile de securitate tuturor materialelor nucleare și altor materiale radioactive aflate sub jurisdicției naționale și în conformitate cu sisteme și mecanisme naționale eficiente. Lansarea, în iulie 2006, a Inițiativei globale pentru combaterea terorismului nuclear a dat un nou impuls eforturilor internaționale în acest sens.

Sistemul de verificare al AIEA rămâne un instrument indispensabil în vederea instaurării încrederii între state în ceea ce privește inițiativele luate în domeniul neproliferării nucleare și pentru dezvoltarea utilizării materialelor nucleare în scopuri pașnice.

Evoluția recentă a situației pe plan internațional a condus la elaborarea unei serii de noi instrumente de drept internațional cu relevanță în domeniile securității și verificării nucleare: în iulie 2005, statele părți au adoptat modificarea Convenției privind protecția fizică a materialelor nucleare; în septembrie 2005, Convenția internațională privind reprimarea actelor de terorism nuclear a fost deschisă spre semnare; iar în aprilie 2004, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a adoptat Rezoluția 1540(2004) privind armele de distrugere în masă și actorii nestatali. Rezoluția 1373(2001) a Consiliului de Securitate al ONU invită toate statele să devină cât mai curând părți la convențiile și protocoalele internaționale referitoare la terorism.

Peste 80 de state și-au luat angajamentul politic de a pune în aplicare Codul de conduită privind siguranța și securitatea surselor radioactive⁽¹⁾. De asemenea, Conferința generală și Consiliul Guvernatorilor AIEA au adoptat în 2005 mai multe rezoluții și decizii menite să consolideze sistemul de garanții ale AIEA⁽²⁾.

Punerea în aplicare a acestor instrumente internaționale de către state poate fi facilitată într-o mare măsură, între altele, prin intermediul asistenței furnizate în cadrul planului pentru securitatea nucleară 2006-2009 al AIEA pe care Consiliul Guvernatorilor AIEA l-a aprobat în septembrie 2005⁽³⁾. Aceasta reprezintă o continuare a planului de acțiune 2003-2005 privind protecția împotriva terorismului nuclear⁽⁴⁾. Noul plan pentru securitatea nucleară vizează trei domenii de acțiune: 1. evaluarea necesităților, analiza și coordonarea, 2. prevenirea și 3. detectarea și reacția. Planul include, de asemenea, o parte denumită „Activități de susținere a securității nucleare” care cuprinde activități inițial identificate datorită obiectivelor de securitate și de garanție pe care le vizează, dar care sunt recunoscute de asemenea ca având o contribuție importantă la securitatea nucleară.

(1) GOV/2003/49-GC(47)/9. De asemenea, documentul intitulat: „Măsuri pentru consolidarea cooperării internaționale în domeniile siguranței nucleare, siguranței radiologice, siguranței transportului și gestionării deșeurilor: promovarea instituirii unei infrastructuri de reglementare naționale eficiente și durabile pentru controlul surselor de radiații” [GOV/2004/52-GC(48)/15] cuprinde părți relevante în ceea ce privește cooperarea AIEA-UE în cadrul Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă. Aceste activități sunt, de asemenea, luate în considerare în partea consacrată activităților de susținere în domeniul securității nucleare din planul de acțiune 2006-2009 al AIEA pentru securitatea nucleară.

(2) În septembrie 2005, Consiliul Guvernatorilor Agenției Internaționale pentru Energia Atomică (AIEA) a decis că, în vederea consolidării sistemului de garanții al agenției, „protocolul referitor la mici cantități de materiale” (PMCM) la acordurile de garanții în cadrul TNP trebuie să facă parte în continuare din sistemul respectiv, sub rezerva modificărilor care trebuie aduse textului standard, cât și criteriilor PMCM: Conferința generală a AIEA din 2005 a adoptat o rezoluție care notează, între altele, că în cazul unui stat care are un acord de garanții generalizate completat de un protocol adițional în vigoare, aceste măsuri reprezintă standardul de verificare consolidată pentru acest stat.

(3) GOV/2005/50-GC(49)/17.

(4) GOV/2002/10.

Garanțiile internaționale, astfel cum sunt puse în aplicare de către AIEA, constituie o modalitate esențială a de controla respectarea de către state a angajamentelor și a obligațiilor specifice în cadrul ne proliferării. Este deosebit de importantă adoptarea legislației naționale necesare pentru punerea în aplicare a unui acord de garanții generalizate cu AIEA, precum și, după caz, a unui protocol adițional⁽¹⁾. Pentru a asigura punerea în aplicare, fiecare stat parte la aceste acorduri trebuie să mențină un sistem național de evidență și de control al materialelor nucleare (SSAC) operațional. În septembrie 2005, Consiliul Guvernatorilor AIEA a solicitat ca secretariatul AIEA să acorde asistență, prin intermediul resurselor disponibile, statelor care au încheiat acorduri de garanții generalizate cu protocoale adiționale cu privire la cantitățile mici anexate, inclusiv state care nu sunt membre ale agenției, pentru instituirea și întreținerea SSAC.

Planul pentru securitatea nucleară 2006-2009 urmărește obiective similare cu anumite elemente ale Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă. Aceste obiective prevăd o abordare globală a securității nucleare, inclusiv în ceea ce privește controlul, contabilizarea și protecția reglementară ale materialelor nucleare și ale altor materiale radioactive, în cadrul utilizării, depozitării și transportului acestora de-a lungul ciclului lor de viață, pe termen scurt și pe termen lung. Cu toate acestea, trebuie instituite măsuri pentru cazul în care protecția eșuează, care să permită descoperirea furturilor sau a tentativelor de contrabandă cu materiale nucleare care implică traversarea unor frontiere internaționale și să permită o reacție la actele răuvoitoare care implică materiale nucleare și alte materiale radioactive, dacă aceste acte au loc.

AIEA este pe punctul de a finaliza punerea în aplicare a Acțiunii comune 2004/495/PESC a Consiliului din 17 mai 2004 privind sprijinul pentru activitățile AIEA în cadrul programului de securitate nucleară al acesteia și în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă. În plus, AIEA este în proces de punere în aplicare a Acțiunii comune 2005/574/PESC a Consiliului din 18 iulie 2005 privind sprijinul pentru activitățile AIEA în domeniile securității și verificării nucleare și în cadrul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă, precum și a Acțiunii comune 2007/418/PESC a Consiliului din 12 iunie 2006 privind sprijinul pentru activitățile AIEA în domeniile securității și verificării nucleare și în contextul punerii în aplicare a Strategiei UE împotriva proliferării armelor de distrugere în masă.

Cu contribuțiile conexe ale UE, AIEA a inițiat activități de mare amploare în sprijinul eforturilor statelor beneficiare în regiunile Caucaz, Asia Centrală, Europa de Sud-Est și Balcani, precum și în regiunea mediteraneană în Orientul Mijlociu și în Africa, pentru a consolida securitatea nucleară și punerea în aplicare de garanții internaționale în țările respective.

Statele membre ale AIEA, precum și anumite state care nu sunt membre ale AIEA continuă să solicite un astfel de sprijin. Țările eligibile pentru a beneficia de un sprijin sunt următoarele:

în Europa de Sud-Est: Turcia, Albania, Bosnia și Herțegovina, Croația, Serbia, Muntenegru, Republica Moldova și Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei;

în regiunea Asiei Centrale: Kazahstan, Kârgâzstan, Uzbekistan, Tadjikistan și Turkmenistan;

în regiunea Caucazului: Armenia, Azerbaidjan și Georgia;

în regiunea mediteraneană a Orientului Mijlociu: Israel, Iordania, Liban și Republica Arabă Siriană; și

în Africa⁽²⁾: Algeria, Angola, Africa de Sud, Benin, Botswana, Burkina Faso, Burundi, Camerun, Capul Verde, Republica Centrafricană, Ciad, Comore, Congo (Brazzaville), Côte d'Ivoire, Republica Democratică Congo, Djibuti, Egipt, Eritrea, Etiopia, Gabon, Gambia, Ghana, Guinea, Guineea-Bissau, Guineea Ecuatorială, Kenya, Lesotho, Liberia, Jamahiriya Arabă Libiană, Madagascar, Malawi, Mali, Mauritania, Mauritius, Maroc, Mozambic, Namibia, Niger, Nigeria, Rwanda, São Tomé și Príncipe, Senegal, Seychelles, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Swaziland, Togo, Tunisia, Uganda, Republica Unită Tanzania, Zambia și Zimbabwe.

în regiunea Asiei de Sud-Est: Bangladesh, Brunei, Cambodgia, Filipine, Indonezia, Laos, Malaezia, Myanmar, Singapore, Thailanda, Vietnam.

Eforturile vor continua în Europa de Sud-Est, Asia Centrală, Caucaz, în regiunea mediteraneană în Orientul Mijlociu și în Africa, pe baza acțiunilor comune existente și a actualizării evaluărilor necesităților, efectuate ca parte a respectivelor acțiuni comune. Prezența acțiune comună se va axa pe Asia de Sud-Est. Selectarea definitivă a țărilor suplimentare din regiunea Asiei de Sud-Est care vor beneficia de un ajutor se va face pe baza rezultatelor etapei de evaluare a necesităților, care va cuprinde o analiză a informațiilor disponibile la sediul central, completată prin misiuni de evaluare, dacă este cazul. Activitățile de sprijinire a fiecărui proiect se vor axa pe țările dintr-o regiune care au cea mai mare nevoie de sprijin în domeniul vizat de fiecare proiect.

⁽¹⁾ A se vedea planul de acțiune al agenției privind promovarea încheierii unui acord de garanții și a unor protocoale adiționale, astfel cum a fost publicat de AIEA.

⁽²⁾ În total, se preconizează că între 20 și 25 țări din Africa vor beneficia de sprijinul acordat măsurilor care vizează îmbunătățirea securității nucleare în cadrul diferitelor proiecte. Alte țări ar putea fi asociate unor acțiuni de formare la nivel regional.

În scopul evaluării necesităților, o echipă de experți recunoscuți va evalua situația actuală a sistemului de securitate nucleară instituit în aceste țări și va formula recomandări în vederea îmbunătățirii acestui sistem. Aceste recomandări, care vor servi drept punct de plecare pentru stabilirea sprijinului ulterior, vor prezenta situația actuală, precum și îmbunătățirile necesare în ceea ce privește prevenirea, depistarea și reacția la acțiuni răuvoitoare care implică materiale nucleare și alte materiale radioactive, inclusiv cele destinate utilizărilor nenucleare, precum și cu instalații nucleare. Vor fi fixate priorități pentru a stabili țările selectate pentru fiecare proiect care ar urma să fie acoperit de bugetul alocat datorită sprijinului UE. Dezvoltarea resurselor umane va fi pusă în aplicare în cadrul programului de formare existent al AIEA care este într-o mare măsură bazat pe o abordare regională. Se va sprijini participarea de experți din cât mai multe țări eligibile, în limitele resurselor financiare disponibile.

Ulterior, proiectele vor fi puse în aplicare în țările selectate în următoarele trei domenii:

1. Asistență legislativă și de reglementare

Baza juridică a securității nucleare cuprinde în principal instrumentele internaționale și principiile recunoscute (tratate, convenții, acorduri, standarde, standarde ale AIEA, coduri de conduită și documente de orientare, recomandări) care sunt puse în aplicare de autoritățile naționale pentru a controla materialele nucleare și alte surse radioactive. Această gamă largă de norme (din care un mare număr a fost elaborat sub auspiciile AIEA) constituie un cadru pentru o utilizare sigură și securizată a materialelor nucleare, a altor substanțe radioactive și a instalațiilor aferente – atât pentru țările care au importante programe nucleare, cât și pentru cele care desfășoară doar activități nucleare limitate.

Existența unei legislații naționale corespunzătoare și a unei infrastructuri de reglementare a controlului este condiția prealabilă a unui regim eficient de securitate nucleară. Dispozițiile naționale de punere în aplicare ar trebui să instituie un ansamblu de principii și de dispoziții generale care să permită organismelor publice desemnate să exercite funcțiile de reglementare necesare și care guvernează comportamentul oricărei persoane care desfășoară activități reglementate. Într-un mare număr de state, respectiva legislație este inadecvată, iar infrastructura de reglementare este absentă sau neadaptată. Astfel de lacune, conjugate cu infrastructuri ineficiente de control de reglementare, slăbesc regimul global de securitate. Prin urmare, obiectivul ar trebui să fie consolidarea cadrelor naționale legislative și de reglementare sau realizarea de astfel de cadre și asigurarea unei aplicări efective a măsurilor relevante.

Materialele radioactive sunt adesea utilizate la aplicații nenucleare, de exemplu în scopuri medicale sau industriale. Unele din aceste surse sunt înalt radioactive și sunt încadrate la categoriile 1-3, astfel cum sunt definite de documentul AIEA intitulat „Clasificarea surselor de radiații”. Aceste surse, în cazul în care nu sunt plasate sub un control de reglementare și protejate, pot cădea în mâini nepotrivite și pot fi utilizate în cadrul unor acțiuni răuvoitoare. Infrastructura de reglementare pentru siguranță radioactivă și pentru securitatea surselor de radiații trebuie să fie eficace și să funcționeze corect, în conformitate cu standardele internaționale, cu orientările Codului de conduită privind siguranța și securitatea surselor radioactive și cu orientările corespunzătoare în domeniul importului și exportului, precum și cu bunele practici.

Încheierea de acorduri de garanții și de protocoale adiționale cu AIEA este un mijloc eficient pentru promovarea unui control național și internațional riguros al materialelor nucleare și tehnologiilor conexe. Este important ca dispozițiile naționale de punere în aplicare să desemneze clar activitățile, instalațiile și materialele nucleare cărora li se aplică garanțiile. De asemenea, statele care au încheiat un protocol adițional trebuie să se asigure de consolidarea dispozițiilor naționale de punere în aplicare pentru a le permite să respecte obligațiile suplimentare care rezultă din protocolul adițional. În mod special, legislația internă din aceste state trebuie să fie revizuită astfel încât să se extindă responsabilitățile și atribuțiile organului de reglementare responsabil cu transpunerea și punerea în aplicare a acordurilor de garanții încheiate.

Statele acceptă, de asemenea, obligația de a se conforma standardelor internaționale în domeniul securității nucleare atunci când devin parte la CPPNM prin ratificarea amendamentului la CPPNM și atunci când devin parte la Convenția privind terorismul nuclear. De asemenea, Rezoluția 1540(2004) a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite impune tuturor statelor să instituie controale interne, inclusiv instituirea unor controale corespunzătoare cu privire la materialele legate de armele nucleare.

Angajamentele statelor definite de instrumentele internaționale menționate anterior în domeniul securității nucleare au condus la o juxtapunere de obligații în ceea ce privește securitatea materialelor și instalațiilor nucleare și a altor surse radioactive. Aceste obligații cuprind măsuri vizând instituirea unei infrastructuri de reglementare privind siguranța radiologică și securitatea surselor radioactive; măsuri în materie de contabilizare și control; măsuri referitoare la protecția fizică; controale la import și export și incriminarea actelor ilicite.

2. Consolidarea securității și a controlului materialelor nucleare și altor materiale radioactive

Materialele utilizate sau depozitate în instalațiile și locațiile nucleare trebuie să fie contabilizate și protejate corespunzător pentru a se preveni furtul sau sabotajul. Un sistem de reglementare eficace ar trebui să definească elementele care trebuie puse în aplicare la nivelul statului sau, respectiv, al operatorului.

De asemenea, este deosebit de important ca sursele puternice și vulnerabile legate de aplicații nenucleare să fie protejate fizic împotriva actelor răuvoitoare în cazul utilizării sau depozitării acestora; atunci când acestea nu mai sunt necesare, ele ar trebui demontate și depozitate sau eliminate, ca deșeuri radioactive, într-un loc sigur și securizat.

Toate statele care au încheiat acorduri de garanții generalizate au obligația de a institui și menține sisteme naționale de contabilizare și de control ale tuturor materialelor nucleare (SSAC), însoțite de garanții. Cu toate acestea, AIEA estimează că aceste sisteme lipsesc sau sunt necorespunzătoare în numeroase state părți la acordurile respective. Este în mod special cazul în cele aproximativ 120 de state care nu dispun de instalații nucleare.

3. Consolidarea capacităților statelor în materie de detecție și reacție la traficul ilicit

Traficul desemnează orice acțiune, intenționată sau nu, care constă în primirea, furnizarea, utilizarea, transferul sau eliminarea neautorizată de materii radioactive, în special nucleare, care implică sau nu traversarea frontierelor internaționale.

Un terorist nu poate fabrica artizanal un dispozitiv exploziv nuclear sau un dispozitiv de dispersie radiologică decât în cazul în care materialele utilizate au fost achiziționate în cadrul unui trafic. De asemenea, este posibil ca echipamentele și tehnologiile sensibile utilizate pentru producerea de materiale sensibile destinate unui dispozitiv exploziv nuclear rudimentar sau pentru fabricarea unui asemenea dispozitiv să fi fost și ele achiziționate în cadrul unui trafic. Se poate presupune că circulația transfrontalieră a materialelor sau a tehnologiilor este necesară pentru ca acestea să ajungă la destinația finală. Pentru a combate acest trafic, statele trebuie, prin urmare, să instituie sisteme de reglementare necesare și să dispună la punctele de frontieră de mijloace tehnice (inclusiv de instrumente ușor de utilizat), de proceduri și de informații care să le permită depistarea tentativelor de contrabandă cu materiale radioactive (inclusiv materiale radioactive fisile) sau de comerț neautorizat de echipamente și tehnologii sensibile.

Trebuie luate, de asemenea, măsuri eficiente pentru a reacționa la astfel de acte, precum și la intrarea în posesia oricărui material radioactiv. Agenții serviciilor de aplicare a legii (vamă, poliție etc.), care în multe cazuri nu au fost formați pentru utilizarea mijloacelor de depistare, pot să nu fie familiarizați cu echipamentele și tehnologiile sensibile. Este, prin urmare, esențial să se formeze acești agenți în cazul în care se dorește materializarea măsurilor aplicate pentru depistarea traficului. O formare profesională diversă trebuie oferită diferitelor categorii de agenți, care vizează atât utilizarea instrumentelor de depistare, cât și interpretarea rapoartelor realizate de ei, pentru ca aceștia să fie în măsură să decidă acțiunile de urmărire.

Cererea de ajutor este foarte solicitată în acest domeniu, datorită sensibilizării sporite la riscul respectiv și posibilităților de acces la echipamente și metode care permit îmbunătățirea capacităților de supraveghere la frontieră.

2. Obiective

Obiectivul global: consolidarea securității nucleare în țările selectate.

2.1. Etapa de evaluare: finanțarea misiunilor internaționale de securitate nucleară

Evaluarea va fi asigurată de AIEA în vederea identificării necesităților în materie de consolidare a securității nucleare în țările menționate la punctul 1, care n-au făcut încă obiectul unei astfel de evaluări. În ceea ce privește celelalte țări interesate, se va proceda la o actualizare a evaluării anterioare. Evaluarea va viza, după caz, nivelul de protecție și de securitate fizică a aplicațiilor nucleare și nenucleare, măsurile adoptate pentru a combate traficul, precum și infrastructura juridică și de reglementare necesară. Rezultatele evaluării globale vor fi utilizate ca bază pentru selectarea țărilor în care vor fi puse în aplicare proiectele.

Proiectele prezentate mai sus:

— vor evalua, în fiecare țară, nivelul de protecție fizică a materialelor radioactive, în special nucleare, precum și nivelul de protecție a locațiilor sau a instalațiilor nucleare sau de cercetare în care aceste materiale sunt utilizate sau depozitate și vor identifica o parte din instalațiile sau locațiile care conțin aceste materiale selectate pentru a face obiectul unei îmbunătățiri sau a beneficia ulterior de un sprijin;

- vor evalua, în fiecare țară, eventualele necesități în materie de îmbunătățire a securității surselor radioactive; vor descoperi eventualele puncte slabe sau lacune având în vedere standardele internaționale și Codul de conduită care indică necesitatea îmbunătățirii infrastructurii de reglementare și vor stabili dacă este necesar să se asigure o protecție suplimentară a surselor puternice vulnerabile. Evaluarea ar trebui, de asemenea, să permită stabilirea echipamentelor specifice necesare pentru a asigura această protecție;
- vor evalua, în fiecare țară, stadiul actual al capacităților de luptă împotriva traficului și vor repertoria necesitățile în ceea ce privește îmbunătățirile care trebuie aduse;
- vor evalua, în fiecare țară, stadiul SSAC și vor stabili necesitățile în ceea ce privește îmbunătățirile care trebuie aduse acestor sisteme.

2.2. Punerea în aplicare a unor acțiuni specifice considerate prioritare ca rezultat al etapei de evaluare

Proiectul nr. 1: Asistență legislativă și de reglementare

Obiectivul proiectului:

- consolidarea infrastructurilor legislative și de reglementare naționale cu privire la materialele nucleare și la alte materiale radioactive, ținând seama de instrumentele internaționale relevante și de principiile recunoscute în domeniul securității nucleare, precum și de sinergiile cu sistemele naționale de protecție radiologică;
- consolidarea cadrului legislativ național necesar punerii în aplicare a acordurilor de garanții și a protocoalelor adiționale încheiate între stat și agenție;
- consolidarea cadrului de reglementare național în domeniul protecției radiologice și de securitate a surselor radioactive.

Rezultatele proiectului:

- elaborarea și adoptarea unei legislații naționale globale, coerente și eficiente care să favorizeze punerea în aplicare a unui sistem de securitate nucleară armonizat, consolidat și universal;
- elaborarea și adoptarea (în limbile naționale) a legislației naționale necesare pentru a permite statelor să se conformeze obligațiilor care le revin în temeiul acordurilor de garanții ale agenției și protocoalelor adiționale;
- punerea în aplicare/îmbunătățirea infrastructurii de reglementare naționale privind protecția radiologică și securitatea surselor radioactive prin furnizarea unor servicii de consultanță, de materiale și formare, în conformitate cu standardele internaționale, orientările Codului de conduită privind siguranța și securitatea surselor radioactive și bunele practici.

Proiectul nr. 2: Consolidarea securității și a controlului materialelor nucleare și ale altor materiale radioactive

Obiectivul proiectului:

- consolidarea, în țările selectate, a protecției fizice a instalațiilor nucleare și a materialelor nucleare și a celorlalte materiale radioactive în aplicațiile nucleare;
- consolidarea, în țările selectate, a controlului și a protecției fizice a materialelor radioactive în aplicațiile nenucleare;
- consolidarea SSAC necesare punerii în aplicare a acordurilor de garanții și a protocoalelor adiționale, inclusiv în statele care au încheiat „un protocol referitor la mici cantități de materiale”.

Rezultatele proiectului:

- îmbunătățirea protecției fizice a materialelor nucleare și a celorlalte materiale radioactive în instalațiile și locațiile nucleare selectate;
- protecția surselor vulnerabile legate de aplicațiile nenucleare sau, după caz, demontarea și transferul acestor surse către un loc de depozitare sigur și securizat în țările selectate;
- îmbunătățirea, datorită ajutorului unor experți, a infrastructurii de reglementare naționale privind protecția fizică;

- punerea în aplicare și menținerea SSAC efective, în măsură să permită aplicarea acordurilor de garanții și a protocoalelor adiționale, inclusiv în statele care au încheiat «un protocol referitor la mici cantități de materiale»;
- realizarea, în țările care pot beneficia de un sprijin, a unei formări profesionale destinate personalului.

Proiectul nr. 3: Consolidarea capacităților statelor în materie de detectare a traficului și de combatere a acestui fenomen

Obiectivul proiectului:

- consolidarea, în țările selectate, a capacităților statelor în materie de detectare a traficului și de combatere a acestui fenomen.

Rezultatele proiectului:

- îmbunătățirea colectării și a evaluării informațiilor în materie de trafic nuclear, care provin atât din surse deschise, cât și din puncte de contact ale statelor, în vederea unei mai bune cunoașteri a contextului în care se înscrie acest trafic. Aceste informații vor permite, de asemenea, clasificarea, în funcție de prioritate, a diferitelor acțiuni întreprinse pentru combaterea acestui trafic;
- realizarea, cu ajutorul experților, a unor cadre naționale care să permită, în țările alese, combaterea traficului și îmbunătățirea coordonării naționale a controlului circulației transfrontaliere a materialelor nucleare, precum și a echipamentelor și a tehnologiilor nucleare sensibile;
- modernizarea echipamentului de supraveghere a frontierelor la punctele de trecere a frontierei alese;
- realizarea, în țările care pot beneficia de sprijin, a unei formări profesionale destinate personalului serviciilor de aplicare a legii.

3. Durata

Evaluarea se va desfășura în termen de trei luni de la intrarea în vigoare a acordului de contribuție între Comisie și AIEA. Cele trei proiecte se vor desfășura paralel în cursul următoarelor 21 luni.

Durata totală a punerii în aplicare a prezentei acțiuni comune este estimată la 24 luni.

4. Beneficiari

Beneficiarii sunt țările în care evaluarea și proiectele ulterioare vor fi puse în aplicare. Autoritățile din aceste state vor fi ajutate să înțeleagă unde se află punctele slabe și vor beneficia de un sprijin care să le permită remedierea acestora și creșterea securității. Alegerea finală a beneficiarilor și identificarea nevoilor care trebuie luate în considerare în țările selecționate fac obiectul unei consultări între entitatea responsabilă cu punerea în aplicare și Președinție, sprijinită de SG/ÎR, în strânsă consultare cu statele membre și Comisia în cadrul unui grup de lucru competent al Consiliului. Aceste decizii se bazează, în cazul în care este necesar, pe propunerile entității responsabile cu punerea în aplicare, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din prezenta acțiune comună.

5. Entitatea de punere în aplicare

AIEA va fi responsabilă cu punerea în aplicare a proiectelor. Misiunile internaționale de securitate nucleară se vor desfășura în funcție de modul de funcționare obișnuit al misiunilor AIEA care vor fi executate de experți ai AIEA și ai statelor membre. Punerea în aplicare a celor trei proiecte va fi asigurată direct de personalul AIEA și/sau de experți sau contractanți selectați din statele membre ale AIEA. În cazul contractanților, achiziționarea, de către AIEA, de bunuri, de lucrări sau de servicii în cadrul prezentei acțiuni comune se va realiza în conformitate cu normele și procedurile aplicabile ale AIEA.

6. Terțe părți participante

Aceste proiecte vor fi finanțate în proporție de 100 % prin prezenta acțiune comună. Experții din statele membre ale AIEA pot fi considerați ca terțe părți participante. Aceștia își vor desfășura activitatea în conformitate cu normele standard pentru activitatea experților AIEA.

7. Condiții speciale referitoare la contracte și achiziții

În anumite cazuri, pentru îmbunătățirea aranjamentelor în domeniul securității privind materialele nucleare și alte materiale radioactive, de exemplu sursele radioactive inițial furnizate de Federația Rusă, contracte de achiziții de bunuri, de lucrări sau de servicii vor putea fi atribuite furnizorilor stabiliți în Federația Rusă care sunt familiarizați cu tehnologia rusă.”